

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

06 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie, Catan Liliana, Guzun Ion,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina și de către avocatul Gromovenco Vladimir în numele părții vătămate X. Y., împotriva sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, din 29 decembrie 2020 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 septembrie 2021, în cauza penală în privința lui,

Levinschi Sergiu

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 13.08.2019 – 29.12.2020;

Instanța de apel: 27.01.2021 – 08.09.2021;

Instanța de recurs: 13.01.2022 – 06.06.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, din 29 decembrie 2020, Levinschi Sergiu a fost achitat de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 175 Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

A fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea civilă înaintată de B. N. în interesele lui X. Y., către Levinschi Sergiu, privind încasarea prejudiciului moral.

A fost respinsă ca neîntemeiată, solicitarea de a încasa cheltuielile de judecată din contul inculpatului.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat, că de către organul de urmărire penală, Levinschi Sergiu este învinuit de faptul că în vara anului 2016, ziua și data concretă nefiind stabilită de organul de urmărire penală, seara, aflându-se în domiciliul din satul Y., raionul Telenești, fiind în stare de ebrietate produsă de alcool, acționând cu intenție și având scopul de a-și satisface necesitățile sexuale, știind cu certitudine că fiica sa minoră X. Y. a.n. xx.xx.xxxx nu a atins vârsta de 16 ani, în timpul în care aceasta era culcată pe pat, a săvârșit acțiuni perverse asupra ei exprimate prin atingeri indecente în zona organelor genitale, atingerea și sărutarea sânilor.

Procurorul a calificat acțiunile inculpatului în baza art. 175 Cod penal cu indicii de calificare: acțiuni perverse săvârșite față de o persoană despre care se știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani, constând în exhibare, atingeri indecente.

3. Nefiind de acord cu sentința primei instanțe, cereri de apel au declarat procurorul în Procuratura raionului Telenești, Calugher Lilia și partea vătămată X. Y..

3.1 Procurorul în Procuratura raionului Telenești, Calugher Lilia prin apelul declarat a solicitat casarea integrală a sentinței Judecătorei Orhei (sediul Rezina) din 29 decembrie 2020, rejudecarea cauzei penale și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Levinschi Sergiu, să fie declarat vinovat și condamnat în baza art. 175 Cod penal la o pedeapsă sub formă de 3 (trei) ani 6 (șase) luni închisoare penitenciar tip semiînchis.

A încasa de la inculpat în contul statului suma de 2235 lei cu titlu de cheltuieli judiciare. A admite integral acțiunea civilă și a încasa de la inculpat în contul părții vătămate suma de 50 mii lei cu titlu de prejudiciu moral.

În motivarea cererii de apel nominalizate au fost invocate următoarele motive:

- instanța la adoptarea sentinței a admis o apreciere eronată și detașată de principiile generale ale procesului penal, inclusiv scopul legii penale, de circumstanțele de fapt și de drept stabilite prin probele prezentate de acuzare, în acest sens interpretând extensiv și defavorabil atât normele Codului de procedură penală cât și normele Codului penal, fapt ce a dus la pronunțarea unei sentințe neîntemeiate;

- instanța de judecată incorect a apreciat ca critice și neveridice declarațiile părții vătămate, concluzionând eronat că partea vătămată X. Y. a depus declarații că, în privința ei ar fi fost întreprinse acțiuni perverse din partea tatălui fiind influențată de către mama sa, or însuși instanța invocă că aceste declarații posibil au fost depuse sub influența mamei;

- rezultă cert însă, că fiind audiată atât la urmărirea penală, cât și în ședință de judecată în cadrul cercetării judecătorești partea vătămată a declarat acțiunile care au fost întreprinse în vara anului 2016 de către inculpat în privința sa. În ședință de judecată atât la întrebarea acuzării, a apărării, cât și a judecătorului, dacă faptele relatate de ea corespund adevărului și nu sunt motive de a se răzbuna, de a înscena niște fapte care în realitate nu ar fi avut loc, partea vătămată a menționat că inculpatul a întreprins acțiuni perverse în privința ei, atingând-o în zona organelor genitale, atingându-i și sărutându-i sânii și ea nu are motive de a se răzbuna pe inculpat și să declare fapte care să nu fi avut loc. A concretizat partea vătămată că faptele imputate inculpatului Levinschi Sergiu au fost comise de către acesta și nu a fost influențată de a da asemenea declarații, restanța mamei sale la pensia alimentară nu este un motiv de a declara niște fapte care nu ar corespunde realității, or nu se neagă faptul că B. N., mama părții vătămate, are restanță la plata pensiei alimentare, însă în

cadrul cercetării judecătorești, după cum s-a stipulat atât partea vătămată, cât și mama acesteia care i-a reprezentat interesele în perioada minoratului, au declarat fapte care corespund realității;

- instanța de judecată invocă că învinuirea înaintată inculpatului se bazează în special pe declarațiile părții vătămate, care sunt vădit tendențioase, la materialele cauzei penale lipsind alte probe directe. Or, în speță este necesar de menționat că instanța de judecată nu a ținut cont de faptul că declarațiile părții vătămate X. Y. coroborează cu declarațiile date atât la urmărirea penală, cât și în cadrul cercetării judecătorești sub jurământ și preîntâmpinată pe art. 312 din Codul penal de către martorul (reprezentant al părții vătămate minore) B. N., care a declarat faptele devenite ei cunoscute din declarațiile părții vătămate;

- mai mult ca atât nu pot fi considerate vădit tendențioase declarațiile părții vătămate, or conform raportului de expertiză judiciară nr. 201937A0149 din 03.07.2019 experții judiciari au concluzionat că X. Y. are capacitatea de a-și da seama de acțiunile întreprinse în privința sa, precum și de acțiunile sale și de a le dirija, avea capacitatea de a percepe circumstanțele cazului, de a memoriza și reproduce adecvat, nu s-au constatat semne ale fanteziei patologice, tendința de a denatura. Nefiind constatate la partea vătămată semne ale fanteziei patologice și tendința de a denatura, ea având capacitatea de a percepe circumstanțele cazului, de a le memoriza și reproduce adecvat nu poate fi reținut în cazul dat ca plauzibil argumentul instanței de judecată precum că declarațiile părții vătămate sunt vădit tendențioase și în lipsa unor probe directe nu sunt suficiente pentru pronunțarea unei sentințe de condamnare. Or, din cele declarate de către partea vătămată rezultă că acțiunile întreprinse de către inculpat față de ea au avut loc doar în prezența ei, deși alături era sora sa mai mică atunci în vârstă de 12 ani, aceasta însă dormea. Alte persoane în casă, care să fi fost martori la aceste acțiuni nu erau. Mai mult ca atât, partea vătămată ulterior, până a trece în luna mai 2018 cu traiul la mama sa nu a relatat despre cele întâmplate altor persoane;

- în asemenea circumstanțe acuzarea de stat a prezentat ca probe în instanța de judecată declarațiile părții vătămate, declarațiile martorului B. N., raportul de expertiză judiciară nr. 201937A0149 din 03.07.2019, declarațiile martorului Prisăcaru Angela, care deși nici ea nu cunoștea circumstanțe ale acestui caz, a fost adusă în instanță pentru a relata situația familiei L.- B., ea activând ca asistent comunitar în localitate;

- instanța de judecată, însă pronunțând sentința de achitare, din motiv că nu există faptul infracțiunii, s-a bazat pe declarațiile inculpatului care prin nerecunoașterea vinei în comiterea infracțiunii incriminate lui încearcă să se eschiveze de la răspunderea penală, martorul B. T., care este sora părții vătămate îl caracterizează pe inculpat ca un tată grijuliu, fapt care nu este negat nici de către partea vătămată;

- mai mult ca atât instanța de judecată consideră relevantă și înregistrarea video, prezentată de către partea apărării, din care rezultă că partea vătămată în urma unui conflict cu mama sa în perioada examinării cauzei penale în instanța de judecată, pleacă la domiciliul inculpatului, povestindu-i despre conflict. În opinia instanței această circumstanță denotă, că partea vătămată este atașată afectiv de inculpat, considerând că în cazul în care Levinschi Sergiu ar fi săvârșit infracțiunea ce i se incriminează partea vătămată nu ar fi căutat refugiu la domiciliul ultimului;

- argumentul, că partea vătămată nu ar fi căutat refugiu la domiciliul lui Levinschi Sergiu în cazul în care acesta ar fi săvârșit infracțiunea ce i se incriminează, nu poate fi pus în speță la baza unei sentințe de achitare, or prin această înregistrare video partea vătămată redă un conflict ce l-a avut cu mama sa, însă nu rezultă din această înregistrare că ea ar fi fost influențată de mama sa ca să declare că inculpatul a întreprins față de ea acțiuni perverse. De asemenea și faptul că partea vătămată în perioadă de pandemie, fiind alungată de acasă noaptea de către mama sa a găsit refugiu la inculpat, fiind atașată afectiv de el, nu poate fi considerat că acesta nu a săvârșit fapta ce i-a fost incriminată de către procuror;

- mai mult ca atât dacă e să lecturăm raportul de expertiză judiciară nr. 201937A0149 din 03.07.2019 la compartimentul examinare clinico-psihologică, ce a avut loc la 19.06.2019, rezultă că partea vătămată X. Y. a relatat și psihologului, că tatăl său a întreprins față de ea acțiuni perverse „în vara anului 2016, tata la noi acasă consuma alcool cu alți bărbați, eu dormeam cu sora, el a intrat în cameră și a început să pună mâinile pe mine...(expertizata plânge), stăteam nemișcată, cineva l-a strigat și el m-a lăsat în pace și a plecat...mamei i-am povestit mai târziu, fiindcă mă temeam de tata ”. Totodată la compartimentul respectiv psihologul, expert judiciar, după aplicarea tehnicilor și îndeplinirea sarcinilor de către partea vătămată stabilește că în urma examinării nu se constată semne ale fanteziei patologice, la aplicarea chestionarului caracterologic se constată accentuarea particularităților de caracter de tip emotiv, tip anxios. Concluzionează expertul că subiectul cu un astfel de profil se caracterizează prin senzitivitate emoțională, sensibilitate la critică, dezapreciere, hiperactivitate mărită, implicare afectivă de lungă durată la tot ce i se întâmplă, vulnerabilitate; are tendința de a exagera eventualele riscuri, eșecuri, pericole; trăiește intens și dureros inacceptarea, respingerea, fiind extrem de interpretativă și hipersensibilă față de comentariile celorlalți; - astfel, faptul că partea vătămată X. Y. după cearta cu mama sa în situația în care nu avea unde să plece în altă parte, fiind o persoană emoțională, sensibilă la critică, fiind vulnerabilă, a găsit refugiu la tatăl său, nu poate fi considerat ca în asemenea circumstanțe inculpatul nu a comis faptele incriminate lui și pus la baza unei sentințe de achitare a inculpatului din motiv că nu ar exista faptul infracțiunii;

3.2. Partea vătămată X. Y. prin apelul declarat a solicitat casarea sentinței Judecătorei Orhei, sediul Rezina, din 29 decembrie 2020, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Levinschi Sergiu, să fie recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 175 Cod penal și condamnat în baza acestui articol. A admite acțiunea civilă și a încasa de la inculpat în folosul său prejudiciul moral în sumă de 50 000 lei.

În motivarea cererii de apel nominalizate au fost invocate următoarele motive:

- nu este de acord cu această sentință deoarece se declară ca ea și mama sa, B. N., spun minciuni având ca scop de a primi prejudiciu moral într-o sumă aproximativ echivalentă cu cea a pensiei alimentare pe care trebuie să o achite mama B. N.;

- declarațiile făcute în instanța de judecată de către asistentului social din s. Y. r. Telenești, Prisăcaru Angela, precum că făcea vizite la familia lor și că mereu știa starea lor familiară, nu corespund realității, or asistentul social a fost doar odată, când mama B. N. s-a adresat la primăria din s. Y. r. Telenești, la asistentul social Prisăcaru Angela, cu rugămintea de a face o vizită la familia lor pentru a vedea starea și modul în care locuiesc, de atunci asistentul social Prisăcaru Angela nu a mai făcut astfel de vizite;

- nu este de acord cu declarațiile depuse de către sora sa mai mică, B. T., care comunică că concubinul prezent al mamei sale ar fi agresat-o și învinuit-o că nu îl ascultă, tot ea declară că mama ar fi impus-o să dea declarații false asupra tatălui Levinschi Sergiu, precum că acesta a săvârșit acțiuni cu caracter sexual cu scop de a primi un prejudiciu moral în sumă de 50.000 lei, la fel sora sa mai mică B. T., spune toate aceste minciuni cu scop de al apăra pe tatăl lor;

- nu este de acord cu sentința deoarece declarațiile sale date în ședința de judecată au fost spuse verbal într-un mod, iar în scris au fost modificate, adică la întrebările date de judecător cu abordare la înregistrarea video, că dacă mama a impus-o să dea declarații false asupra tatălui său Levinschi Sergiu și dacă are vreo legătură suma prejudiciului moral cu achitarea pensiei alimentare de către mama sa B. N. - a spus că suma prejudiciului moral nu are nici o legătura cu suma pensiei alimentare și că în această problemă dintre ea și tatăl său Levinschi Sergiu, mama B. N. nu are nici o contribuție și în înregistrarea video nu răspunde afirmativ la întrebarea că ar fi impus-o mama să dea declarații false despre cele întâmplate;

- nu a avut motive de a inventa careva fapte, a declarat fapte reale care au fost comise de tatăl său asupra sa în vara anului 2016.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 septembrie 2021 au fost respinse apelurile declarate de procurorul în Procuratura raionului Telenești, Calugher Lilia și partea vătămată X. Y. împotriva sentinței Judecătorei Orhei, sediul Rezina din 29 decembrie 2020, pronunțată în privința lui Levinschi Sergiu.

4.1 Instanța de apel analizând probele, cercetându-le prin prisma

rigorilor de drept, a considerat că acestea din urmă nu demonstrează vinovăția inculpatului Levinschi Sergiu de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 175 Cod penal, iar în contextul dat, instanța de fond a făcut o apreciere corectă a probatoriului administrat, ajungând în mod legal la concluzia că Levinschi Sergiu urmează a fi achitat de săvârșirea infracțiunii, prevăzute de art. 175 Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

După cum rezultă din textul învinuirii formulate în rechizitoriu, inculpatul este acuzat de faptul că în vara anului 2016, ziua și data concretă nefiind stabilită de organul de urmărire penală, seara, aflându-se în domiciliul din satul Y., raionul Telenești, fiind în stare de ebrietate produsă de alcool, acționând cu intenție și având scopul de a-și satisface necesitățile sexuale, știind cu certitudine că fiica sa minoră X. Y. a.n. xx.xx.xxxx nu a atins vârsta de 16 ani, în timpul în care aceasta era culcată pe pat, a săvârșit acțiuni perverse asupra ei exprimate prin atingeri indecente în zona organelor genitale, atingerea și sărutarea sânilor.

La caz, instanța de apel a fost solidară cu aprecierea primei instanțe precum că, învinuirea înaintată inculpatului este bazată exclusiv pe declarațiile părții vătămate X. Y., or reieșind din probele examinate în cadrul cercetării judecătorești, s-a considerat că declarațiile lui X. Y., referitor la acțiunile cu caracter sexual săvârșite de către inculpat față de ea, sunt neveridice și urmează a fi apreciate critic. Aceste declarații, posibil, sunt depuse sub influența mamei părții vătămate, B. N., circumstanțe, constatate prin probele examinate în cadrul cercetării judecătorești.

După cum rezultă din materialele cauzei, după ce B. N. și Levinschi Sergiu s-au despărțit, locuind fiecare separat, copiii lor comuni B. T. și X. Y., au rămas să locuiască cu inculpatul. Deoarece mama B. N. nu contribuia financiar la întreținerea copiilor minori, inculpatul s-a adresat în instanța de judecată pentru a încasa pensia pentru întreținerea copiilor minori. La 25.10.2016, prin hotărârea Judecătoriei Telenești, s-a dispus încasarea de la B. N. în beneficiul lui Levinschi Sergiu, a pensiei pentru întreținerea copiilor minori B. T. și X. Y.. La moment, restanța lui B. N. la pensia de întreținere, constituie suma de 66 206 lei. În primăvara-vara anului 2018, X. Y. a început a locui cu mama B. N..

Organul de urmărire penală a fost sesizat despre comiterea infracțiunii ce i se incriminează inculpatului la 06.06.2018, adică practic peste doi ani de la comiterea presupuselor acțiuni cu caracter sexual. Este cert stabilit faptul că sesizarea organului de urmărire penală a avut loc în perioada de timp când partea vătămată locuia împreună cu B. N..

Instanța de apel a reținut că martori oculari ai evenimentelor descrise de partea vătămată, în ceia ce privește acțiunile cu caracter sexual săvârșite de inculpat asupra ei, nu sunt. Partea vătămată a indicat că în timpul săvârșirii acțiunilor cu caracter sexual de către inculpat, ea se afla alături de sora B. T., care dormea. Prin urmare, nimeni nu a sesizat acțiunile tatălui, comise asupra

ei. La fel a menționat că ea nu a povestit la nimeni despre cele întâmplate. Nici cu inculpatul nu a discutat despre acțiunile ce le-a comis. A povestit despre agresiunea sexuală doar mamei sale, după ce a trecut cu traiul la ultima.

Instanța de apel a notat că martorul B. T. a menționat că împreună cu sora sa Y., au locuit o perioadă de aproximativ 4 ani, la domiciliul inculpatului. Ea împreună cu Y., dormeau pe un pat, iar tatăl lor și concubina sa, dormeau în altă odaie. Martorul a confirmat faptul că în timpul în care a locuit împreună cu sora X. Y., ultima nu i-a povestit despre faptul că ar fi fost agresată sexual de către tatăl lor. Mai mult ca atât, martorul a menționat că a fost influențată de către mama sa B. N., să declare precum că Levinschi Sergiu ar fi agresat-o sexual, fapt pe care ea la refuzat. Instanța nu are temei de a pune la dubii declarațiile martorului respectiv, considerându-le veridice.

La fel, Colegiul a reținut că, reieșind din declarațiile părții vătămate X. Y., sora sa B. T. era unica persoană prezentă fizic la locul comiterii presupusei infracțiuni, în timpul comiterii acțiunilor perverse de către inculpat. Martorul B. T. însă a confirmat cert, că nu a sesizat astfel de acțiuni cu caracter sexual, presupus comise de către Levinschi Sergiu și nici sora Y. nu i-a povestit despre asemenea fapte.

În ședința de judecată, a fost audiat și asistentul social Prisăcaru Angela, care, după cum s-a stabilit în cadrul cercetării judecătorești, era unica persoană matură ce beneficia de încrederea deplină a părții vătămate și față de care aceasta era atașată, fapt confirmat de scrisorile expediate de către X. Y. martorului respectiv, ce sunt anexate la materialele cauzei. Martorul Prisăcaru Angela la fel a menționat că Y., cu toate că avea încrederea deplină în ea, niciodată nu i-a povestit despre faptul că tatăl său ar fi agresat-o sexual. Mai mult ca atât, partea vătămată avea un sentiment mai apropiat față de tatăl decât de mama sa. Despre tatăl său, Y. vorbea permanent doar de bine. Unicul conflict despre care ea cunoaște, ce a avut loc între Y. și inculpat, este legat de faptul întocmirii buletinului de identitate Iulianeii, problemă care a fost rezolvată amiabil, inclusiv cu concursul asistentului social. Cunoaște și despre faptul că Y. petrecea timpul în compania unor persoane mai în vârstă decât ea, fapt despre care ultima a fost atenționată. Consideră că faptele declarate de Y., privind săvârșirea asupra sa a acțiunilor cu caracter sexual, nu corespund adevărului.

Instanța de apel a considerat relevantă și înregistrarea video, care a fost prezentată instanței de către partea apărării. Or, din înregistrarea respectivă, rezultă că partea vătămată, având un conflict cu mama sa, a decis să plece la domiciliul tatălui, povestindu-i despre cele întâmplate. Prin urmare, instanța a concluzionat că partea vătămată, chiar în timpul procesului, având un conflict cu mama sa, care i-a reprezentat și interesele pe parcursul procesului penal în timpul minoratului, a decis benevol să plece la domiciliul tatălui, comunicându-i despre conflictul avut cu B. N.. Această circumstanță, în opinia

instanței denotă că partea vătămată este atașată afectiv față de inculpat. Or, în cazul în care Levinschi Sergiu ar fi săvârșit infracțiunea ce i se incriminează, partea vătămată nu ar căuta un refugiu la domiciliul ultimului.

Rezumând cele constatate supra, instanța de apel a considerat credibilă versiunea părții apărării, în ceea ce privește influența mamei B. N. asupra părții vătămate, în scopul determinării ultimei de a da declarații împotriva tatălui, învinuindu-l de comiterea acțiunilor perverse, din interes material. Faptul respectiv se confirmă atât de declarațiile lui B. T. cât și de cererea de chemare în judecată, înaintată în cadrul prezentului proces, prin care se solicită încasarea de la inculpat a sumei de 50000 lei, cu titlu de prejudiciu moral pentru fapta presupus comisă, sumă care este practic echivalentă cu restanța la pensia alimentară, pe care o datorează B. N. inculpatului.

Colegiul a mai reținut că din conținutul probelor administrate, rezultă că inculpatul, începând cu anul 2013 a întreținut două fiice minore, nefiind ajutat material de către mama copiilor, care a înregistrat și o restanță considerabilă la achitarea pensiei alimentare. Din caracteristica de la locul de trai a inculpatului, cât și din declarațiile martorului Prisăcaru Angela, rezultă că inculpatul este un tată grijuliu, care a fost atent la nevoile copiilor și i-a întreținut o perioadă îndelungată de timp, în măsura posibilităților sale financiare. Instanța denotă că martorul Prisăcaru Angela a menționat că inculpatului, i-a fost propus și ajutor social în formă bănească, însă ultimul l-a refuzat, indicând că se va descurca cu forțele proprii. Instanței i-a fost probat faptul că inculpatul s-a manifestat drept un părinte grijuliu și cu calități morale corespunzătoare.

În contrast, reieșind din particularitățile psihologice individuale și de comportament a părții vătămate X. Y., descrise și în raportul de expertiză judiciară nr. 201937A0149 din 03.07.2019, potrivit căruia expertizata manifestă tendința de a exagera evenimentele cu semnificație individuală din cauza senzitivității afective, hipereactivității mărite, instanța a considerat că declarațiile acesteia, pe parcursul procesului penal, au fost condiționate în special de influența mamei B. N.. Este de menționat că partea vătămată, atât în cadrul urmăririi penale cât și pe parcursul cercetării judecătorești, a indicat că a încercat să se sinucidă prin tăierea venelor, din cauza purtării tatălui său, inclusiv și a abuzului sexual din partea ultimului. Această afirmație instanța la fel a considerat-o falsă, or, doi martori audiați în ședința de judecată, cât și inculpatul, au indicat că autolezarea părții vătămate, a fost condiționată de despărțirea sa de un prieten și nu de comportamentul tatălui, pe care însuși partea vătămată, l-a descris drept un tată grijuliu pe care îl iubește. În situația în care, învinuirea înaintată inculpatului, se bazează în special pe declarațiile părții vătămate, care sunt vădit tendențioase, la materialele cauzei lipsind alte probe directe, instanța a conchis că învinuirea formulată, nu este demonstrată, iar probele prezentate de procuror, nu sunt suficiente pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina și de către avocatul Gromovenco Vladimir în numele părții vătămate X. Y..

5.1 Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, prin recursul ordinar declarat, invocând incidența pct. 6) a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea totală a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2021, cu dispunerea rejudecării cauzei în alt complet de judecată.

În susținerea recursului a invocat că:

- instanța de apel nu a depus efortul necesar pentru a nu lăsa nici un aspect al complexului faptic nestabilit, astfel încât a mers pe ideea preconcepută a instanței de fond privind nevinovăția inculpatului;

- instanța de apel nu a luat măsurile necesare pentru ca probele concludente și utile, prezentate de partea acuzării să fie cercetate și apreciate la justa lor valoare, astfel că toate elementele de fapt să aibă o relevanță juridică, iar prin această inactivitate instanța de apel a provocat o stare de incertitudine și neclaritate cu privire la soluția adoptată, or cum se explică faptul că fiecare din criticile invocate de către instanța de apel referitor la probele aduse în sprijinul învinuirii imputate inculpatului, sunt expuse deficitar și selectiv, preluate din soluția adoptată de către instanța de fond;

- achitându-1 pe Levinschi Sergiu, atât instanța de fond cât și cea de apel, s-au bazat doar pe declarațiile inculpatului, fără a lua în considerație toate probele acuzării;

- instanța de fond, cât și instanța de apel nu au luat în considerație declarațiile părții vătămate, martorilor, cât și probele prezentate de acuzare;

- consideră că vina inculpatului a fost dovedită și prin: raportul de expertiză judiciară nr. 2018 28D 0241 din 05 noiembrie 2018, raportul de expertiză judiciară nr. 201937A0149 din 03 iulie 2019, procesul-verbal de ridicare din 11 ianuarie 2019;

- instanța de judecată invocă că învinuirea înaintată inculpatului se bazează în special pe declarațiile părții vătămate, care sunt vădit tendențioase, la materialele cauzei penale lipsind alte probe directe, fără a ține cont de faptul că declarațiile părții vătămate X. Y. coroborează cu declarațiile date atât la urmărirea penală, cât și în cadrul cercetării judecătorești sub jurământ și preîntâmpinată în baza art. 312 Cod penal, de către martorul (reprezentant al părții vătămate minore) B. N., care a declarat faptele devenite ei cunoscute din declarațiile părții vătămate;

- indică că nu pot fi considerate tendențioase declarațiile părții vătămate, or conform raportului de expertiză judiciară nr.201937A0149 din 03.07.2019 experții judiciari au concluzionat, că X. Y. are capacitatea de a-și da seama de acțiunile întreprinse în privința sa, precum și de acțiunile sale și de a le dirija, avea capacitatea de a percepe circumstanțele cazului, de a memoriza și

reproduce adecvat, nu s-au constatat semne ale fanteziei patologice, tendința de a denatura, având capacitatea de a percepe circumstanțele cazului, de a le memoriza și reproduce adecvat;

- nu poate fi reținut în cazul dat ca plauzibil argumentul instanței de judecată precum că declarațiile părții vătămate sunt vădit tendențioase și în lipsa unor probe directe nu sunt suficiente pentru pronunțarea unei sentințe de condamnare. Din cele declarate de către partea vătămată rezultă că acțiunile întreprinse de către inculpat față de ea au avut loc doar în prezența ei, deși alături era sora sa mai mică atunci în vârstă de 12 ani, aceasta însă dormea. Alte persoane în casă, care să fi fost martori la aceste acțiuni nu erau. Mai mult ca atât, partea vătămată ulterior, până a trece în luna mai 2018 cu traiul la mama sa nu a relatat despre cele întâmplate altor persoane;

- menționează că argumentul, că partea vătămată nu ar fi căutat refugiu la domiciliul lui Levinschi Sergiu în cazul în care acesta ar fi săvârșit infracțiunea ce i se incriminează, nu poate fi pus în speță la baza unei sentințe de achitare, or prin această înregistrare video partea vătămată redă un conflict ce l-a avut cu mama sa, însă nu rezultă din această înregistrare că ea ar fi fost influențată de mama sa ca să declare că inculpatul a întreprins față de ea acțiuni perverse. De asemenea și faptul că partea vătămată în perioadă de pandemie, fiind alungată de acasă noaptea de către mama sa, a găsit refugiu la inculpat, fiind atașată afectiv de el, nu poate fi considerat că acesta nu a săvârșit fapta ce i-a fost incriminată de către procuror;

- notează *raportul de expertiză judiciară nr. 201937A0149 din 03.07.2019 la compartimentul examinare clinico-psihologică - ce a avut loc la 19.06.2019*, potrivit căruia rezultă că partea vătămată X. Y. a relatat și psihologului că tatăl său a întreprins față de ea acțiuni perverse „ în vara anului 2016, tata la noi acasă consuma alcool cu alți bărbați, eu dormeam cu sora, el a intrat în cameră și a început să pună mâinile pe mine...(expertizata plânge), stăteam nemișcată, cineva l-a strigat și el m-a lăsat în pace și a plecat...mamei i-am povestit mai târziu, fiindcă mă temeam de tata”. Totodată la compartimentul respectiv psihologul, expert judiciar, după aplicarea tehnicilor și îndeplinirea sarcinilor de către partea vătămată, stabilește că în urma examinării nu se constată semne ale fanteziei patologice, la aplicarea chestionarului caracterologic se constată accentuarea particularităților de caracter de tip emotiv, tip anxios. Concluzionează expertul că subiectul cu un astfel de profil se caracterizează prin senzitivitate emoțională, sensibilitate la critică, dezapreciere, hiperactivitate mărită, implicare afectivă de lungă durată la tot ce i se întâmplă, vulnerabilitate; are tendința de a exagera eventualele riscuri, eșecuri, pericole; trăiește intens și dureros inacceptarea, respingerea, fiind extrem de interpretativă și hipersensibilă față de comentariile celorlalți. Astfel, faptul că partea vătămată X. Y. după cearta cu mama sa în situația în care nu avea unde să plece în altă parte, fiind o persoană emoțională, sensibilă la critică, fiind vulnerabilă, a găsit

refugiu la tatăl său, nu poate fi considerat că în asemenea circumstanțe inculpatul nu a comis faptele incriminate lui și pus la baza unei sentințe de achitare a inculpatului din motiv că nu ar exista faptul infracțiunii.

5.2 Avocatul Gromovenco Vladimir în numele părții vătămate X. Y., prin recursul ordinar declarat, invocând incidența pct. 6) a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea totală a sentinței Judecătorei Orhei, sediul Rezina, din 29 decembrie 2020 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2021, cu dispunerea rejudecării cauzei în alt complet de judecată.

În motivarea recursului declarat a invocat următoarele argumente:

- decizia instanței de apel a fost adoptată contrar prevederilor reflectate la art. 414 Cod de procedură penală și pct. 14 al Hotărârii nr. 22 din 12.12.2005 "Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel", modificat prin Hotărârea Plenumului Curții Supreme nr. 4 din 30.03.2009;

- instanța de apel nu a supus verificării argumentele prezentate de către apărător, nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate și nu a examinat sub toate aspectele probele prezentate;

- instanțele de judecată au apreciat selectiv probele, fără a purcede la coroborarea lor așa cum prevede art. 101 Cod de procedură penală;

6. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din considerentele ce urmează.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În particular avându-se în vedere recursul ordinar, rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, ce rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Soluția instanței se fundamentează, în drept, pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la

faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze total, atunci când se constată admiterea erorilor de drept, de natură să afecteze echitatea desfășurării procesului și care au avut drept consecință adoptarea unei hotărâri contradictorii și nemotivate.

În conformitate cu art. 414 Cod de procedură penală, rezultă că instanța de apel, judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost evaluate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Relevant este de specificat în acest context că, hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Deci, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urmează să expună în hotărârea adoptată situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și să formuleze niște concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptei săvârșite de către acesta sau nevinovăția acestuia și temeiul achitării, prevăzut de normele procesual penale.

Însă, contrar celor stipulate de legea procesual-penală, în cauza deferită judecării instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate exhaustiv de legislator.

Reieșind din temeiurile de drept ale recursurilor declarate, se reține că

atât procurorul cât și avocatul în numele părții vătămate, invocă incidența cazului de casare prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume că *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

În acest sens, Colegiul penal lărgit menționează că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept adică odată exercitat produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, instanța având posibilitatea de a da o nouă apreciere probelor acumulate în dosar. Respectiv, la judecarea apelului, instanța este în drept să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță (care pot fi, de altfel, apreciate diferit față de felul cum au fost evaluate de prima instanță), precum și să administreze probe noi, pentru elucidarea adevărului și pentru formularea unei concluzii temeinice vizavi de acuzația imputată inculpatului prin actul de învinuire și cel de sesizare a instanței.

Pe lângă cele consemnate, este necesar de a face o precizare substanțială, și anume că, după investirea instanței cu soluționarea în fond a cauzei, părților trebuie să le fie asigurate toate garanțiile unui proces echitabil, prin urmare dacă apelul constituie o continuare a judecării fondului cauzei, acestea sunt valabile și pentru instanța dată.

Colegiul penal lărgit, din analiza textuală a recursurilor declarate, constată că părțile contestă decizia instanței de apel, invocând faptul că în rezultatul evaluării incorecte și selective a probelor administrate la caz, instanța de apel greșit a menținut sentința prin care 1-a achitat pe Levinschi Sergiu de învinuirea adusă în baza art. 175 Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

În contextul celor expuse, Colegiul penal lărgit relevă, că instanța de apel atunci când constată lipsa existenței faptei infracțiunii imputate prin rechizitoriu inculpatului, urmează să-și argumenteze soluția prin prisma tuturor probelor acumulate în dosar, care trebuie apreciate multilateral și obiectiv. În acest sens, se are în vedere faptul că, așa cum s-a punctat deja mai sus, instanța de apel la judecarea cauzei trebuia să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate inculpatului, să verifice și să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și să constate dacă fapta imputată s-a săvârșit ori nu.

Verificând criticile expuse în recursurile declarate, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit constată, că acestea sânt întemeiate, deoarece instanța de apel a ignorat necesitatea aprecierii complexe a probatoriului prezent la materialele cauzei penale și nu a depus efortul necesar pentru a nu lăsa nici un aspect factic nestabilit.

Totodată, Colegiul penal lărgit reține că, din declarațiile persoanelor audiate și materialele cauzei descrise în decizie, instanța de apel a pus la baza soluției adoptate primordial declarațiile inculpatului, martorului B. T. și a martorului Prisăcaru Angela, asistentul social, care, fără îndoială, putea să aibă o legătură strânsă cu partea vătămată X. Y., și în principiu în virtutea funcției deținute, putea să cunoască situația familiei monitorizate, totuși afirmațiile acesteia, preluate de instanța de apel, precum că Y. cu toate că avea încrederea deplină în ea, niciodată nu i-a povestit despre faptul că tatăl său ar fi agresat-o sexual, lasă loc de interpretare. Or, opozant acestei teze sunt explicațiile părții vătămate X. Y. care a comunicat instanței de apel că "...despre cazul dat nu am discutat cu doamna Prisăcari din motiv că de la un timp apropiat când venea tata acasă servit el știa tot, mă certa și mă numea cu cuvinte urâte...", similar motivului pentru care nu a comunicat despre incident nici surorii sale mai mici, B. T..

Colegiul Penal lărgit remarcă că instanța de apel a apreciat selectiv declarațiile părții vătămate X. Y. și nu a luat în considerație că acestea au fost consecutive atât la urmărirea penală cât și în instanțele de fond.

Astfel că, fiind audiată atât la urmărirea penală, cât și în ședință de judecată în cadrul cercetării judecătorești, menținute în instanța de apel, partea vătămată X. Y. a declarat despre acțiunile care au fost întreprinse în vara anului 2016 de către inculpat în privința sa. În ședință de judecată atât la întrebarea acuzării, a apărării, cât și a judecătorului, dacă faptele relatate de ea corespund adevărului și nu sunt motive de a se răzbuna, de a înscena niște fapte care în realitate nu ar fi avut loc, partea vătămată a menționat că inculpatul a întreprins acțiuni perverse în privința ei, atingând-o în zona organelor genitale, atingându-i și sărutându-i sânii și ea nu are motive de a se răzbuna pe inculpat și să declare fapte care să nu fi avut loc. A concretizat partea vătămată că faptele imputate inculpatului Levinschi Sergiu au fost comise de către acesta și nu a fost influențată de a da asemenea declarații, restanța mamei sale la pensia alimentară nu este un motiv de a declara niște fapte care nu ar corespunde realității, or nu se neagă faptul că B. N., mama părții vătămate, are restanță la plata pensiei alimentare.

Mai mult ca atât, în ședința de judecată a instanței de apel a fost cercetat raportul de expertiză judiciară nr.201937A0149 din 03.07.2019, potrivit căruia: X. Y. - are capacitatea de a-și da seama de acțiunile întreprinse în privința sa, precum și de acțiunile sale și de a le dirija; avea capacitatea de a percepe circumstanțele cazului, de a memoriza și reproduce adecvat, nu s-au constatat semne ale fanteziei patologice, tendința de a denatura; având capacitatea de a opune rezistență (a fost în stare să controleze importanța acțiunilor proprii).

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal constată că instanța de apel nu a luat în considerație circumstanțele enunțate și probele materiale prezentate de către partea acuzării, apreciind prioritar declarațiile inculpatului Levinschi

Sergiu, care are dreptul de a nu se autoincrimina și un cumul de probe expuse selectiv.

În opinia instanței de recurs, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanța de apel și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, pronunțarea unor deducții lipsite de suport, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii pripite și nemotivate.

Rezumând cele menționate, Colegiul constată că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora (art. 394 alin. (1) pct. 2 Cod de procedură penală). Contrar acestor stricte prevederi legale instanța de apel selectiv a apreciat câteva probe, ignorând restul probelor, fără să le aprecieze pe fiecare în parte și să se expună asupra admisibilității sau inadmisibilității lor, expunând temeiul respectiv și argumentând clar concluziile sale în decizia adoptată.

Din considerentele expuse, Colegiul penal statuează, că decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiență în partea motivării soluției adoptate, ceea ce este incident cazului de casare invocat în speță și prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererile de apeluri și recursuri; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea o evaluare convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, să țină cont și de personalitatea inculpatului, respectiv în caz de adoptare a unei concluzii de vinovăție sau nevinovăție a inculpatului, să emită o soluție clară, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre

legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina și de către avocatul Gromovenco Vladimir în numele părții vătămate X. Y., casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 septembrie 2021, în cauza penală în privința lui *Levinschi Sergiu xxxxx* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată este pronunțată la **28 iulie 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion